

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 11-04-17012 דהים ואח' נ' שר הפנים ואח'

בפני כב' השופטת נאוה בן אור

העותרים	1. אבו דהים
	2. אבו דהים
	3. המוקד להגנת הפרט
	על ידי ב"כ עו"ד עדי לוסטיגמן

נגד

המשיב	משרד הפנים
	על ידי פרקליטות מחוז ירושלים, עו"ד עמיצור איתם

פסק דין

- 1
2
3 1. עותרת 1 (להלן: העותרת) היא תושבת ישראל. היא נשואה לעותר 2 (להלן: העותר),
4 תושב ירדני במקור, הרשום במרשם האוכלוסין של הרשות הפלסטינית. לבני הזוג 3 ילדים.
5 העותרים נישאו בשנת 2005 ומאז הם מתגוררים בירושלים. ביום 24.5.2006 הגישה העותרת
6 בקשה לאיחוד משפחות עבור העותר. כעבור כשנתיים, ביום 18.3.2008, סורבה הבקשה
7 בנימוק שאחיה של העותרת הוא מי שביצע את הפיגוע בישיבת "מרכז הרב" בירושלים,
8 שהתרחש ביום 6.3.2008. העותרים עררו על החלטה, ולאחר שחלף זמן ולא התקבל מענה,
9 עתרו לבית משפט זה (עת"מ 8851/08). במענה לעתירה טען המשיב כי המניעה הבטחונית
10 אינה נובעת אך ורק מקרבתה המשפחתית של העותרת למחבל שביצע את הפיגוע האמור,
11 אלא גם בשל היות העותר "קשור לפעילי טרור, ולאדם העוסק בפעילות תומכת טרור".
12 לנוכח תשובה זו, הסכימו הצדדים למחוק את העתירה, על מנת שעניינם של העותרים ישקל
13 מחדש.
14
15 2. כעבור שבועות ספורים מעת שהוסכם על מחיקת העתירה, ביום 10.3.2009, הודיע
16 המשיב לעותרים כי הוא עומד בסירובו. הפעם הוסבר, כי העותר הינו אחיה של געאביץ,
17 "אשר עלתה בפני גורמי הבטחון כמי שבכוונתה לבצע פיגוע התאבדות". ביום 11.5.2009
18 הגישו העותרים ערר על החלטה זו. העותרים ביקשו כי תומצא לעיונם פראפרזה על המידע
19 הבטחוני. ביום 28.7.2009 הודיעה לעותרים ראש דסק מרכז של המשיב, כי הערר הועבר

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 17012-04-11 דהים ואח' נ' שר הפנים ואח'

- 1 לטיפול, וכי לא ניתן לפרט את המידע הבטחוני עליו התבססה החלטת הסירוב מיום
2 10.3.2009, מעבר למה שכבר פורט.
3
4 העותרים טוענים, כי הבינו ממכתב זה כי המדובר בתשובת ביניים, וכי הערר עצמו טרם נדון
5 לגופו.
6
7 3. כעבור כשבועיים מן המכתב הנ"ל, ביום 11.8.2009, ניתן פסק דינו של בית המשפט
8 העליון בע"מ 1038/08 מדינת ישראל נ' געאביץ. בפסק הדין נקבע, כי מקום שהמשיב שוקל
9 לסרב בקשה לאיחוד משפחות מטעמים בטחוניים או פליליים, עליו לערוך למבקשים שימוע
10 עובר לקבלת ההחלטה. משכך, ביום 10.11.2009, פנו העותרים בבקשה למשיב, ובה ביקשו
11 כי תיערך בחינה מתודשת של בקשתם לאיחוד משפחות, לאחר שתינתן להם זכות שימוע.
12 בקשה זו לא זכתה למענה ענייני.
13
14 ב"כ העותרים שבה ופנתה במכתבים מתאריכים 9.1.2011, 24.1.2011 ו- 6.3.2011, ובהם
15 ביקשה לדעת מה גורל הבקשה מיום 10.11.2009. לטענת העותרים, בשיחות טלפון שקיימה
16 באת כוחם עם אחת הפקידות, חזרה זו והשיבה להם כי תבדוק מה עלה בגורל הבקשה
17 ותשיבם דבר.
18
19 4. ביום 24.3.2011, במהלך סיור של משטרת ישראל לאיתור שוהים בלתי חוקיים,
20 נמצא העותר בסופרמרקט בשכונת מגוריו, שבו עבד. העותר עוכב, משלא היה בידו היתר
21 שהייה תקף, וטענתו לפיה כל עוד תלויה בקשתו ועומדת אין לגרשו, לא זכתה לאוזניים
22 קשובות. העותר הובא לתחנת משטרה, שהה בה מספר שעות, והועבר לשטחי הרשות
23 הפלסטינית.
24
25 מכאן העתירה.
26
27 5. לטענת העותרים, הרחקתו של העותר לשטחים בוצעה בניגוד לנהליו הפנימיים של
28 המשיב. על פי "נוהל כללי לקבלת בקשות מכל סוג שהוא והגשת ערעור על החלטה" (נוהל
29 5.1.0001), אין לבצע פעולת אכיפה כלפי המבקש, כל עוד התחלטה בעניין בקשתו, בעניין
30 ערעור שהגיש או בעניין השגה - תלויה ועומדת. מאחר שבמועד הרחקתו של העותר לשטחים
31 היו תלויים ועומדים גם ערעורו על החלטת הסירוב ממרץ 2010, וגם בקשתו לקביעת שימוע
32 מנובמבר 2010, הרי שעל פי הנוהל לא היה מקום לגירושו. דברים אלה מקבלים משנה תוקף
33 משום שהעותר אמר מפורשות לשוטר שחקר אותו בגין שהייתו הבלתי חוקית, כי בפני

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 17012-04-11 דהים ואח' נ' שר הפנים ואח'

- 1 המשיב תלויה ועומדת בקשה שלו לאיחוד משפחות. אלא שהמטרה לא אפשרה לעותר
2 להציג מסמכים בעניין, ומאחר שלא הצליח לאתר את עורך דינו המשיכה החקירה להתנהל,
3 ובסופה, כאמור, הורחק לשטחים.
4
5 עוד טוענים העותרים כי ההרחקה נעשתה לא רק בניגוד לנהליו הפנימיים של המשיב, כי אם
6 גם בניגוד לחוק, שהרי הוצאה מישראל של תושב האזור טעונה החלטה של קצין משטרה
7 בדרגת פקד ומעלה, שהוסמך על ידי המפקח הכללי של המשטרה לצורך זה; ההחלטה צריכה
8 להיות בכתב; ועל הקצין לערוך דו"ח בכתב שבו יפורטו טענות התושב ונימוקי ההחלטה,
9 לאחר שניתנה לתושב זכות להשמיע את טענותיו (סעיף 13 לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-
10 1952). ואילו בעניינו של העותר, השוטר שחקר אותו והורה על גירושו הינו שוטר בדרגת
11 רס"ר, לא נערך צו בכתב, ולא נכתב דו"ח המכיל את טענותיו של העותר ואת נימוקי
12 ההחלטה להוציאו מישראל.
13
14 6. במענה לעתירה טען המשיב, כי בקשתו של העותר לקבלת מעמד בישראל נדחתה, וכי
15 על כן אין מוקנית לו כל זכות לשהות בישראל. עצם הגשת בקשה לדיון מחודש אינה יכולה
16 להקנות זכות כזו בהתאם לנוהל, שאם לא תאמר כן, אין לדבר סוף, וכל אימת שהבקשה
17 האחת תידחה, ישוב הפונה ויגיש בקשה נוספת, אשר די בעצם הגשתה, על פי הפרשנות
18 המוצעת בעתירה, להביא להמשך השהייה הבלתי חוקית. לטענת המשיב, המכתב מיום
19 28.7.2009 מהווה החלטה לדחיית הערר. בהקשר זה מפנה המשיב לנספח ע/8 שצורף
20 לעתירה (מכתבה של ב"כ העותרים מיום 24.8.2009), ממנו עולה כי העותרים הבינו היטב
21 שהמכתב מיולי מהווה החלטה הדוחה את הערר לגופו, שכן נאמר בו כי בכוונתם להגיש
22 השגה על דחיית הערר, ואף ביקשו ארכה לשם הגשתה. אלא שהשגה כזו לא הוגשה, ומשכך,
23 יש לראות את העותר כמי שמיצה את ההליכים והסכין עם החלטת המשיב. ממילא שוהה
24 הוא בישראל שלא כדין ואינו יכול לזכות בסעד המבוקש בעתירה.
25
26 עוד מוסיף המשיב, כי ביום 27.3.2011, היינו 3 ימים לאחר שהורחק מישראל, הודיע לבי"כ
27 העותרים כי הבקשה לדיון מחדש מסורבת, ולא תתאפשר הגשת טיעונים נוספים לאחר
28 שעניינם נדון בהרחבה בעבר. יוער, כי ב"כ העותרת הבהירה במהלך הדיון בעל פה, כי מכתב
29 זה הגיע לידיעתה רק עם הגשת כתב התשובה לעתירה מטעם המשיב.
30
31 לטענת המשיב, בנסיבות אלה, גם אם ייקבע שנפלו "פגמים טכניים כאלה ואחרים
32 בהרחקה", הרי שאין לעותר זכות קנויה לשהות בישראל, ובמועד הגשת העתירה הייתה בפני

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 17012-04-11 דהים ואח' נ' שר הפנים ואח'

- 1 העותרים החלטה הדוחה את עררם והחלטה הדוחה את בקשתם לדיון מחדש. משכך, אין
2 יסוד לעתירה, כאשר אין בפני המשיב הליך תלוי ועומד.
3
- 4 7. במהלך הדיון בעל פה הוסיפה ב"כ העותרים וטענה, כי השאלה האם המכתב מיולי
5 2009 הובן על ידי העותרים כהחלטת סרוב בערר אם לאו אינה השאלה הרלבנטית, שכן ברור
6 מתוכנו שהמשיב מעולם לא התייחס לנטען בערר, ומעולם לא נתקבלה החלטה מנומקת. מן
7 הבחינה אובייקטיבית ברור, אם כן, שעד עצם היום הזה טרם ניתנה החלטה בערר לגופו. עוד
8 הסבירה, כי הפנייה לבקשת ארכה לשם הגשת השגה הייתה "ליתר בטחון", אולם כאשר
9 נבחן המכתב מיולי 2009 באופן ענייני, הגיעה ב"כ העותרים למסקנה שמעולם לא ניתנה
10 החלטה בערר, ולכן גם לא הוגשה השגה.
11
- 12 ב"כ המשיב טען כי אין לאפשר את כניסתו של העותר בחזרה לישראל כאשר יש לגביו מניעה
13 בטחונית, גם אם נפלו פגמים פרוצדוראליים בהליך הרחקתו, וזאת בשים לב לכך שאין בפני
14 המשיב כל הליך תלוי ועומד בעניינו.
15
- 16 8. ימים ספורים לאחר הדיון הגיש ב"כ המשיב הודעת הבהרה מטעמו. בהודעה נאמר,
17 כי ככל שתועד מפיו כי קיימת לעת הזו מניעה בטחונית נגד העותר, הרי שלא זה המצב. ב"כ
18 המשיב הוסיף והבהיר, כי גורמי הבטחון לא היו מעורבים בהחלטה להרחיק את העותר, וכי
19 אין קיימת התנגדות בטחונית לביטול ההרחקה. עם זאת, אין בעמדה זו משום הסכמה למתן
20 מעמד לעותר בישראל, עניין שגורמי הבטחון התנגדו לו בעבר ואינו עומד על הפרק במסגרת
21 עתירה זו. על אף האמור, נותר המשיב בעמדתו לפיה אין להתיר את כניסתו של העותר
22 לישראל, שכן אין בידי העותר כל זכות לכך, משנמנע מלהשיג על ההחלטה בערר שהגיש
23 בשעתו.
24
- 25 9. דין העתירה להתקבל.
26
- 27 10. סעיף 13 לחוק הכניסה לישראל קובע הסדר מיוחד לעניין הרחקתם מישראל של
28 תושבי הרשות הפלסטינית או תושבי "האזור", השוהים בישראל שלא כדין, או בניגוד לתנאי
29 ההיתר שניתן להם. המדובר בהסדר שנקבע בחוק, ולא בהוראות נוהל או בתקנות. על פי
30 הסדר זה, רק קצין משטרה בדרגת פקד, שהסמיכו המפקח הכללי של משטרת ישראל לצורך
31 זה, או ממונה ביקורת גבולות, רשאים להורות על הוצאתו מישראל של אדם כאמור.
32 החוראה צריכה להינתן בכתב, ועל נותנה לערוך שימוע, ולתעד את דבריו של התושב ואת
33 נימוקי החלטה. המשיב אינו חולק, למעשה, כי לא קויימה ולו הוראה אחת מהוראות אלה.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 17012-04-11 דהים ואח' נ' שר הפנים ואח'

1 איש המשטרה שעייב את העותר והורה לו לצאת מגבולות המדינה היה שוטר בדרגת רס"ר.
2 ההוראה לא ניתנה בכתב, וממילא גם לא נומקה. אכן, למשיב ניתנה הזדמנות להשמיע את
3 טענותיו במסגרת החקירה שנחקר על ידי אותו איש משטרה בחשד לשהייה בלתי חוקית,
4 אולם לא נערך למשיב שימוע בפני הגורם המוסמך, כפי שנדרש בחוק.
5
6 איני רואה עין בעין עם המשיב, כאילו המדובר ב"פגמים טכניים" או "פרוצדוראליים",
7 כטענתו. הוראות החוק הללו נועדו להבטיח כי שיקול הדעת עובר להרחקתו של תושב האזור
8 או הרשות הפלסטינית יופעל בידי גורם שהוסמך לשם כך במיוחד, בדרגה בכירה מספיק. כך
9 גם חובת השימוע ומתן החלטה מנומקת בכתב יש בהם כדי להבטיח את הפעלת שיקול
10 הדעת כראוי. ההליך שנערך בעניינו של העותר לוקה, אפוא, בפגמים מהותיים הנוגעים
11 למאפייניו היסודיים. למעשה, לא נערך כל הליך, אלא גביית הודעה בחשד לשהייה בלתי
12 חוקית והרחקה מגבולות המדינה בלא כל בחינה של טענות העותר. לא יהיה זה מופרך
13 להעריך, כי בעל הסמכות היה סובר כי יש לדחות את ההוצאה מגבולות המדינה עד לבירורן
14 של הטענות הללו. מסקנתי היא, כי החלטתו של רס"ר המשטרה ניתנה בחוסר סמכות,
15 בניגוד להוראות החוק, ולפיכך - בטלה.
16
17 מסקנה זו מתחזקת לנוכח הודעת ההבהרה שהתקבלה מן המשיב, ולפיה אין מניעה בטחונית
18 לביטול הרחקתו של העותר, וכי שיקולים מסוג זה לא עמדו כלל ביסוד ההרחקה.
19
20 11. נראה כי הדין עם העותר גם בטענתו לפיה מעולם לא התקבלה החלטה עניינית בכל
21 הנוגע לעררו. למקרא המכתב מיולי 2009, נעלה מכל ספק שאיש לא שקל את טיעוניו של
22 העותר בערר, שהרי כל שנאמר בו הוא כי הערר הועבר לטיפול של החתומה עליו, וכי לא
23 ניתן לפרט את המידע הבטחוני עליו התבססה החלטת הסירוב. מאז ועד היום לא שלח
24 המשיב כל מכתב המתייחס בעניינות לטיעונים בערר. לפיכך, גם אם סברה תחילה ב"כ
25 העותר כי המדובר במכתב הדוחה את הערר, הרי שברור כי על פי תוכנו אין הוא כזה,
26 ומשכך, הערר תלוי ועומד עד עצם היום הזה בפני הגורם המוסמך במשרד הפנים. יתרה
27 מזאת, זמן קצר לאחר אותו מכתב מיולי, ניתן פסק דינו של בית המשפט העליון בפרשת
28 **געאביץ**. מאחר שבפסק דין זה הוכרה זכות השימוע למי שבקשתו לאיחוד משפחות סורבה
29 מטעמים בטחוניים, כפי שארע בעניינו של העותר, אין זה בלתי הגיוני שהעותר החליט לעכב
30 את הטיפול בערר, ולבקש שימוע מכוח הלכת **געאביץ**, שהרי רשאי היה להניח כי אם תצלח
31 דרכו באפיק זה, יתיתר הערר. על פנייתו לקבל שימוע לא קיבל העותר מענה אלא לאחר
32 שהורחק מישראל. מאחר שטיבו של המענה אינו עומד על הפרק בעתירה זו, לא אתייחס
33 לכך. אכן, על פניו, צודק המשיב בטענתו כי פנייה לדיון מחודש אין בה, כשלעצמה, כדי לעכב

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 11-04-17012 דהים ואח' נ' שר הפנים ואח'

- 1 הליכי הרחקה מן הארץ, שאם לא תאמר כן, ניתן יהיה להמשיך ולשהות בישראל לעולם ועד,
2 בניגוד להחלטת הרשות המוסמכת על דחיית הבקשה למתן מעמד. אלא שלא זה המצב
3 בנסיבות הנדונות. משנפתח הפתח לשימוע על פי פסק הדין של בית המשפט העליון, והעותר
4 ביקש ליישמו על עניינו, אין לראות בפנייתו כ"בקשה חדשה", במיוחד בשים לב לכך שאותה
5 עת עדיין היה עררו תלוי ועומד, אלא מיצוי זכות השימוע בקשר עם ההחלטה המקורית,
6 שהרי עתה התברר כי על הרשויות לאפשר שימוע בטרם ניתנת החלטת סירוב מטעמים
7 בטחוניים.
8
9 12. משאלה הם פני הדברים, הרי שבעת שניתנה לעותר הוראה לצאת מגבולות המדינה,
10 היה עררו של העותר תלוי ועומד בפני המשיב, וכך גם בקשתו להחיל על עניינו את הלכת
11 געאביץ, על מנת שהבקשה לאיחוד משפחות תבחן לאתר מיצוי זכות השימוע, בטרם תסורב
12 מטעמים בטחוניים. ואם כך הוא, על פי תנוהל האמור לא ניתן היה להרחיק את העותר
13 מישראל בטרם תינתן החלטה בין בערר ובין בבקשה לשימוע.
14
15 13. העתירה מתקבלת, אם כן, במובן זה שעל המשיב לאפשר את כניסתו של העותר
16 לישראל עד להחלטה בערר שהגיש, אשר כאמור לעיל לא ניתנה עד עצם היום הזה. אין בכך
17 כדי להביע עמדה לגופה של ההחלטה האמורה להתקבל.
18
19 המשיב ישלם לעותרים הוצאות ושכ"ט עו"ד בסכום כולל של 5,000 ₪.
20
21 המזכירות תמציא את העתק פסק הדין לבי"כ הצדדים.
22
23
24
25
26
27
28
29
30 ניתן היום, ד' סיון תשע"א, 06 יוני 2011, בהעדר הצדדים.
31

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 17012-04-11 דהים ואח' נ' שר הפנים ואח'

נאוה בן אור

- 1 נאוה בן אור, שופטת
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6